

læse ligesaa godt som de Herrer og studere omtrent det Samme som de, og naar Andre derfor komme til ganske det modsatte Resultat af det, vi komme til, maa man indrømme, at vi her staa i en saadan Vællen, at vi endnu ikke kunne sige, hvilket er hvilket. Under saadanne Omstændigheder skulde man nu gaa til en grundig Overveelse paa en Tid, da vi ere nær ved Samlingens Slutning. Deri kan jeg egentlig ikke finde, at der er nogen Mening, og jeg skal derfor i dette Stykke slutte mig til det ærede Medlem for Svendborg Amts 3die Valgkreds (S. N. Hansen) og stemme imod Sagens Omgang til 2den Behandling.

Formanden (Krabbe): Det ærede Medlem for Skanderborg Amts 1ste Valgkreds (Bajer), der har havt Ordet to Gange, har ønsket det paany. Hvis ingen Indsigelse gjøres (Opbold), skal jeg atter give det ærede Medlem Ordet.

Bajer: Jeg skulde ikke have begjæret Ordet paany, dersom det ikke netop var i Anledning af et enkelt Punkt, som gjentagne Gange er kommet frem, og som gjør, at jeg søger mig opfordret til at tage Ordet. Det er heldigt, at jeg har faaet Ordet efter det ærede Medlem for Veile Amts 3die Valgkreds (Th. Nielsen); thi havde han faaet Ordet efter mig, vilde jeg formodentlig have faaet den samme Bebreidelse, som den næstforegaaende ærede Taler fik, nemlig at have forundret ham ved den store Lærdom. Det er nemlig i Anledning af Sagens sproglige Side, at jeg ønsker at gjøre et Par Bemærkninger. Da det ærede Medlem for Veile Amts 3die Valgkreds første Gang havde Ordet, hentydede han, saa vidt jeg forstod, til mig, og det glædede mig at høre, at han indrømmede, at jeg hørte til dem, der gjerne efter Gøne og Leilighed gjorde, hvad der var at gjøre for vort Modersmaal. Han udtrykte sig, saa vidt jeg husker, saaledes med Henjyn til det foreliggende Lovforslag, at det, hvis det blev gjenneført, vilde være til Fordærv for Modersmaalet, men jeg kan ikke ganske indrømme dette. Jeg vil strax gjøre opmærksom paa, hvad jeg ogsaa tidligere har udtalt, at jeg paa ingen Maade anser det for nødvendigt at beholde mange af disse fremmede Ord, der bruges som Betygnelse for Mangefold og Underafdelinger af Meteren. Vi kunne meget godt sige $\frac{1}{10}$, $\frac{1}{100}$ og $\frac{1}{1000}$ Meter, men jeg tror dog, at det vil være rigtigt at sætte de fremmede Ord i Parenthes, og dernæst at

overlade til Folkets gode Sprogands, om man vil bruge de fremmede Ord eller ikke, idet det da særlig maa være Opgaven for Folkets Rerere at holde paa de Ord, vi have fra Modersmaalet. Naar vi gaa denne Vej, ville vi ikke faae mange fremmede Ord ind; men lad os ogsaa lægge Mærke til, hvilke fremmede Ord vi ved denne Leilighed ville faae ud, thi det turde ikke blive saa ganske saa. Jeg skal strax nævne et Ord, som har været stillet noget tvivlsomt, nemlig Ordet „Bund“. Det er aldeles ikke et dansk, men et fuldstændig latinisk Ord. Det kommer af det latiniske Ord pondus, og at det ikke kan være et dansk eller et nordisk Ord, vil kunne forstås af Enhver, som blot ser dets Form. Der er overordentlig saa Ord i vort Modersmaal, der begynde med P, og at dette Ord begynder med P vækker allerede Tvivl. (S. N. Hansen: Peter!) Peter er heller ikke et dansk Navn; det veed det ærede Medlem overmaade godt fra sin BARNELÆRDOM. „Bund“ er altsaa et latinisk Ord, og dette tror jeg at skylde at sige overfor det ærede Medlem for Ribe Amts 1ste Valgkreds (Kruze), som vilde paastaa, at det var godt dansk. Om dette Ord end har været længe i Sproget og allerede findes i vore yngre Landskabslove, røber det dog allerede ved sin Form, at det ikke kan være dansk. Dernæst er der Ordet „Kvint“, der vel er nyt, men jeg tror dog, at Alle ville indrømme, at det ingen Glæde er til, at det kommer ud igjen. Endvidere er der Ordet „Kvart“, hvorefter det Samme gjælder. Vi ville ogsaa blive fri for „Linien“, og vi behøve ikke længere at have „Strupler“. Alle disse Ord gaa bort, og hvad faae vi i Stedet derfor, vel at mærke, naar vi holde fast ved, at vi aldeles ikke behøve disse græske Ord med „Deka“ og „Hekto“ paa den ene Side og de latiniske med „Deci“ og „Centi“ paa den anden Side? Vi faae da ikke Andet end for det Første „Meteren“, og jeg skal gjøre opmærksom paa, at dette slet ikke er et saa fremmed Ord. (S. N. Hansen: Nei, det er dansk!) Ja, det er netop dansk, idet det staa i meget nær Forbindelse med et godt gammelt nordisk Ord. Ordet „Meter“ er nemlig af selvsamme Rod, som det nordiske „meta“; det udtales „mæta“, men skrives „meta“ og betyder Maal. Paa Svensk betyder „landmåter“ en Landmaaler, og det kommer altsaa tilbage til Familien igjen. Ordet „Gram“, som vi Alle kjende fra Vægten, er ogsaa en gammel Bekjendt, og uagtet det ikke oprindeligt er